

Factsheet mortaliteitsnorm vleeskuikens

Behorend bij persbericht: Na twintig jaar plofkippen proppen moet Nederland de wet aanpassen • Augustus 2026

1.1 Wat zijn de drie bezettings-categorieën?

In Nederland mogen vleeskuikens op drie verschillende bezettingsdichtheden worden gehouden:

- Categorie 1: maximaal 33 kg/m² (de basisregel, circa 16 kippen)
- Categorie 2: meer dan 33 tot maximaal 39 kg/m² (circa 19 kippen)
- Categorie 3: meer dan 39 tot maximaal 42 kg/m² (circa 20 kippen)

In Nederland worden bijna alle snelgroeiende vleeskuikens op de hoogste dichtheid gehouden, zie Tabel 1.

Tabel 1. Snelgroeiende vleeskuikens per bezettingsdichtheid (miljoen), 2021-2025

JAAR	<33 KG/M ²	33-39 KG/M ²	39-42 KG/M ²	ONBEKEND	TOTAAL
2021	20,5	1,0	106,2	6,4	134,1
2022	13,3	1,8	107,2	5,6	127,9
2023	5,2	2,5	108,0	3,3	119,0
2024	1,7	1,4	103,1	3,2	109,4
2025	4,6	2,1	113,4	3,1	123,2
TOTAAL	45,3	8,8	537,9	21,6	613,6

Bron: RVO-data verkregen via Woo-verzoek door Wakker Dier. Alleen snelgroeiende rassen.

1.2 Wat is de mortaliteitseis?

Voor de verschillende categorieën geldt: hoe hoger de bezettingsdichtheid, hoe strenger de voorwaarden waaraan een houder moet voldoen. Voor categorie 3 geldt op grond van de Europese richtlijn 2007/43/EG een strikte

mortaliteitseis.¹ De sterfte onder de kippen wordt gemeten via de gecumuleerde dagelijkse mortaliteit (GDM). Die wordt berekend aan de hand van de volgende formule:

$$\text{GDM-norm} = 1\% + (0,06\% \times \text{slachtleeftijd in dagen})$$

Voor kippen die op 42 dagen worden geslacht, komt dit neer op een maximale GDM van 3,52%. De GDM moet worden bijgehouden voor elk koppel en bij slacht worden meegestuurd naar het slachthuis.

De consequentie van een overschrijding is duidelijk: als een houder de GDM-norm overschrijdt, moet hij met die stal terug naar een lagere bezettingscategorie. Dit geldt voor minimaal zeven rondes, wat neerkomt op ongeveer een jaar.

1.3 Hoe Nederland de norm verkeerd heeft vastgelegd

De Europese mortaliteitseis is geïmplementeerd in het Besluit houders van dieren (Bhd).² In de Nederlandse wet is de norm echter gekoppeld aan een kennisgeving: een houder die kippen op de hoogste bezettingsdichtheid wil houden, moet dit vooraf melden. Aan die kennisgeving is de voorwaarde verbonden dat de GDM over de voorafgaande zeven koppels onder de norm lag.³

In theorie betekent dit dat een houder die eenmalig voldoet aan de GDM-norm bij zijn eerste kennisgeving, daarna onbeperkt op de hoogste dichtheid mag blijven. Dit is volgens de NVWA ook het geval als zijn sterftecijfers structureel de norm overschrijden. De wet legt de norm immers vast als voorwaarde voor de kennisgeving, niet als doorlopende verplichting.

Dit is in strijd met Europese wetgeving en heeft ernstige welzijnsgevolgen voor de kippen. Hoge sterftecijfers zijn immers een indicator dat er iets misgaat in de stal en waarschijnlijk de reden dat de Europese wetgever de mortaliteitsgrens als voorwaarde heeft gesteld voor de hoogste bezettingsdichtheid.

1.4 Aantal overtredingen

Uit RVO-data in handen van Wakker Dier blijkt dat de mortaliteitsgrens structureel wordt overschreden. Over de periode 2021-2025 had elk jaar gemiddeld driekwart van de houders bij twee derde van de stallen minstens één koppel waarbij de GDM-norm werd overschreden. Tabel 2 geeft een overzicht per jaar.

¹ Artikel 3, lid 5, jo. bijlage V, criterium 1, onder c, van Richtlijn 2007/43/EG van de Raad van 28 juni 2007 tot vaststelling van minimumvoorschriften voor de bescherming van vleeskuikens. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/?uri=CELEX%3A32007L0043>

² Artikel 2.62, lid 1 Besluit houders van dieren. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035217/2026-07-07>

³ Artikel 2.59 Bhd. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035217/2026-07-07>

Tabel 2. Houders en stallen met minstens één overschrijding van de mortaliteitsgrens (snelgroeiend, hoogste bezettingsdichtheid), 2021-2025

JAAR	HOUDERS			STALLEN			AANTAL KUIKENS*
	Totaal	In overtreding	% in overtreding	Totaal	In overtreding	% in overtreding	
2021	230	200	87,0%	855	644	75,3%	79,7
2022	235	176	74,9%	874	542	62,0%	68,2
2023	222	182	82,0%	835	577	69,1%	75,8
2024	199	131	65,8%	744	424	57,0%	58,7
2025	240	171	71,2%	875	546	62,4%	72,1
GEMIDDELDE	225	172	76,2%	837	547	65,2%	70,9

* Het totale aantal vleeskuikens (in miljoen) dat in dat jaar werd gehouden in stallen waar de wettelijke mortaliteitsgrens minstens één keer werd overschreden. Bron: RVO-data verkregen via Woo-verzoek door Wakker Dier.⁴

1.5 Wat had handhaving opgeleverd (peiljaar 2025)?

In 2025 werden in totaal 113,4 miljoen snelgroeiende vleeskuikens op de hoogste bezettingsdichtheid gehouden, verdeeld over 875 stallen. In 546 van deze stallen (62,4%) werd de wettelijke mortaliteitsgrens dat jaar minstens één keer overschreden. In totaal stierven 520.855 kuikens boven de wettelijke norm. In deze stallen worden samen 72,1 miljoen vleeskuikens per jaar gehouden. Als de wet was gevolgd en deze stallen na een overschrijding voor 7 rondes waren terugggegaan naar een lagere bezettingscategorie, zouden er 5,5 miljoen minder kuikens worden gehouden.

⁴ Besluit op Woo-verzoek over vleeskuikenhouders.
<https://open.overheid.nl/details/dc0c7ea6-3888-4c57-9bb4-7def3f4901fe>